

ikke frit for, at man mange Steder har ventet paa klare, uforbeholdne Udtalelser om disse Spørgsmaal, og jeg kunde blot ønske, at der ogsaa fra Ministerpladserne maatte lyde saadanne Ord, der klart og tydeligt giver ren Besked, saaledes at saavel det danske Folk som vore Landsmænd i Sønderjylland kan forstaa, at vi følger Kampen dernede med den fuldeste Sympati.

Det, jeg ellers vil tale om, er ganske særlig Forhold vedrørende Hedeopdyrknin-gen. Det har været omtalt af mange ærede Talere nu under Finanslovdebatten, og der kan da heller ikke være noget mærkeligt i, at jeg dvæler lidt ved disse Ting, som jeg har arbejdet med i omtrent 25 Aar, ja, jeg har for den Sags Skyld ikke arbejdet med andet i de sidste 25 Aar. Det drejer sig om Spørgsmaal af stor Betydning for vort Samfunds Udvikling i det hele taget, og det er ikke alene det direkte Arbejde med Hedeopdyrkning, saaledes som det foregaar gennem Selskabet „Hedebruget“, det er ogsaa Det danske Hedeselskabs Virksomhed, idet disse to Selskaber i Virkeligheden arbejder med de samme Formaal: Frugtbar-gørelse af Landet.

Inden jeg gaar over til nærmere at omtale disse Forhold, er det vel nok bedst, at jeg gør Forsøg paa at afgøre det lille Mellemværende, jeg har med det ærede 17de Medlem for Hovedstaden (Vilhelm Rasmussen). Jeg skal kort prøve paa at angive, hvori det egentlig er, Uenigheden mellem os bestaar, og samtidig skal jeg befitte mig paa at tale paa en saadan Maade, at det ærede Medlem ikke bliver ked af det. Det staaer for mig, som om det ærede Medlem gerne vil uddele smaa venskabelige Hib til andre, men naar han faar venskabelige Hib til Gengæld, synes han undertiden at blive lidt ilde berørt ved det. Jeg skal derfor, som sagt, søge at undlade dette og ganske kort omtale, hvad det egentlig er for Hovedpunkter, som skiller os. Det ærede Medlem siger, at han i adskillige Aar har talt om Hedeopdyrknin-gen, men mødt fanatisk Modstand, ikke mindst fra min Side, men ogsaa fra den højtærede Landbrugsministers Side. Det er imidlertid ikke ganske rigtigt, det er ikke mod selve Hedeopdyrknin-gen, at der er rejst Modstand fra den højtærede Landbrugsministers Side, og selvfølgelig er der det i endnu mindre Grad fra min Side; det kunde intet Øjeblik falde mig ind, da jeg saa at sige næsten aldrig bestiller andet end netop

at opdyrke Hede. Jeg skal ikke komme ind paa en Gentagelse af de mange Ting, der er sagt, men med den højtærede Formands Tilladelse maa jeg maaske lige oplæse et Par Ord af det ærede Medlems Udtalelser ved Behandlingen af Finanslovsforslaget for 1916—17. Det ærede Medlem udtalte da, at „saa ligger der atter her en Opgave, en ganske naturlig Opgave, for en initiativrig Stat, fordi der er Flader nok at tage ind endnu. Men Staten er i Stand til at indkøbe de fornødne Gødningsstoffer i store Masser, og derfor billigt, Staten er i Stand til at indkøbe Drivkraft, den for-maalstjenlige Drivkraft, til de store Area-ler, der er Tale om, Maskinpløve, Staten har endelig Raad til at vente den i øvrigt ikke lange Tid, der skal ventes, indtil Udbyttet viser sig. Derfor er det min Overbevisning, at det vilde være af den største Værdi for den ikke særlig fjerne Fremtid, om Staten tog sig den Opgave paa i stor Stil at oparbejde de Hedeflader, som endnu kan oparbejdes, og jeg tror, man med Rette kan sige, at Hedefladerne ligger og venter paa Statens Motorpløve“. Se, her er jeg altsaa ved Kærnepunktet i Sagen, ved det Punkt, om hvilket der er Strid mellem det ærede Medlem og mig. Jeg tror nemlig, at det ikke vilde være øko-nomisk, om Staten gav sig til at indkøbe, pløje og opdyrke Hede for derefter at afstaa det til private Bondebrug. Jeg tror, det vil blive et Tab for Staten, og dog vil disse Brug blive dyrere for dem, som skal benytte dem, end hvis man gaar en anden Vej, som jeg senere skal komme tilbage til, og som for øvrigt er den Vej, vi hidtil er gaaet. Det er rigtigt nok, naar det ærede Medlem siger, at Staten behøver ikke at tjene Penge paa det. Man kunde imidlertid sige, at det kunde Staten godt have behov, forsaavidt som Staten i Virkeligheden trænger til Penge, men selv om Staten maatte give Afkald paa at tjene Penge derved, er det ikke nok, det vilde alligevel blive for dyrt for Staten og derigennem for dyrt for dem, som skal bruge Jorden bagefter. Det vil nok saa godt kunne gaa for et privat Selskab, fordi et saadant efter min Mening altid vil kunne arbejde billigere end Staten, men heller ikke dette er i Virkeligheden fuldt tilfredsstillende. Den Vej, der er mest tilfredsstillende, er den, vi hidtil er gaaet, og den Vej burde vi vel nok betræde noget kraf-tigere end hidtil; det er den at støtte de mangfoldige Hjem ude omkring i disse Egne i deres Bestræbelser for at dyrke